

Vossen en uilen: vlinders geteld

Tekst: Ineke
Koopmans

Het beschermen van vlinders begint met kennis: welke soorten zitten waar? Om dit vast te stellen gebruikt De Vlinderstichting verschillende methoden, zoals de meetnetten en het verspreidingsonderzoek. Maar vlinders tellen kan ook anders. In augustus van dit jaar werden drie grote telprojecten gehouden: de eerste editie van de tuinvlindertelling, de tweede editie van het vlinderwandelweekend en, voor de vijfde maal, de Nationale Nachtvlindernacht.

Vlinder mee!

Dit jaar voor het eerst in Nederland: de tuinvlindertelling. De Belgische collega's organiseren deze telling al sinds 2007 met veel succes. Het werd dus tijd om ook in Nederland mee te gaan tellen. In het weekend van 1 en 2 augustus gingen bijna 1300 deelnemers de tuin in om te gaan tellen. De distelvlinder was met afstand de meest waargenomen soort.

Voorafgaand aan dit weekend, op vrijdag 31 juli, werd de tuinvlindertelling feestelijk geopend. Dit gebeurde op de grens van de twee samenwerkende landen, in de vlindertuin van Clinge (Zeeuws-Vlaanderen). De burgemeesters van Hulst (NL) en Sint-Gillis-Waas (B) lieten op deze stralende dag koolwitjes vrij en de eerste vlinders werden geteld. Dat leverde direct een paar leuke waarnemingen op: een oranje luzernevlinder, een koninginnenpage en zelfs een eikenpage lieten zich zien!

Voor tellers die de smaak te pakken hebben is er de mogelijkheid om iedere maand de vlinders in de tuin door te geven.

Kijk voor meer resultaten op www.vlindermee.nl.

Soort	Aantal
Distelvlinder	9955
Atalanta	3265
Dagpauwoog	3136
Kleine vos	2308
Klein koolwitje	2056
Gamma-uil	1850
Groot koolwitje	1274
Bont zandoogje	805
Gehakkelde aurelia	694
Boomblauwtje	681
Totaal aantal getelde tuinen	1366
Gemiddeld aantal vlinders per tuin	22

Resultaten tuinvlindertelling 2009

Kars Velling

De oranje luzernevlinder liet zich zien in de vlindertuin van Clinge.

E. Blijenburg

De kleine vos maakte een comeback in 2009 en was soms in grote aantallen te zien.

Orwin Hofmann

De twee burgemeesters openen de tuinvlindertelling.

Aan de wandel

Vorig jaar werd de eerste vlinderestafette op het Pieterpad georganiseerd in samenwerking met Nivon Natuurvrienden. Ook dit jaar werd er weer gewandeld en geteld op het Pieterpad en wel op 22 en 23 augustus. De 480 kilometer lange route, van Maastricht naar Groningen, werd opgeknipt in 92 korte etappes. Via de website www.vlinderwandelweekend.nl konden de deelnemers zich inschrijven. Net als vorig jaar waren alle etappes bezet: maar liefst 375 mensen liepen mee met de estafette.

Er werden, mede dankzij het goede weer en het goede vlinderjaar, veel meer vlinders geteld dan vorig jaar. Werden er in 2008 ruim 4000 doorgegeven, dit jaar waren

Nel Appelmeik

Net als vorig jaar werd het klein koolwitje het meest gezien op het Pieterpad.

dat er bijna twee keer zoveel, ruim 7500. Het klein koolwitje werd opnieuw de winnaar. De distelvlinder werd vierde, na de drie soorten koolwitjes. Omdat de witjes lastig zijn om uit elkaar te houden, zijn ze in het overzicht als één soort opgenomen. Verschillende etappes konden onder begeleiding van een gids gelopen worden. Meer resultaten? Kijk op www.vlinderwandelweekend.nl.

Fons Bongers

Vorig jaar werden er veel rupsen van het landkaartje gezien. Dit jaar was de derde generatie inmiddels uit de pop en er werden 135 vlinders gezien.

Ineke Koopmans

De distelvlinder behaalde dit jaar een vierde plaats, met bijna 500 getelde exemplaren.

Soort	Aantal individuen	Aantal etappes
Koolwitjes	5713	86
Distelvlinder	493	71
Bont zandoogje	351	64
Atalanta	160	63
Gehakelde aurelia	73	39
Kleine vos	187	38
Kleine vuurvinder	125	32
Landkaartje	135	27
Gamma-uil	68	26
Bruin zandoogje	59	20
Hooibeestje	84	17
Boomblauwtje	35	16
Citroenvlinder	45	14
Icarusblauwtje	31	13
Dagpauwoog	32	9
Oranje zandoogje	17	8
Argusvlinder	8	3
Zwartsprietdikkopje	4	3
Koninginnenpage	2	2
Bruine vuurvinder	2	2
Bruin blauwtje	2	1

Resultaten vlinderwandelweekend 2009

Ger Beumeler

Enthousiaste deelnemers op de route van Plasmolen naar Milsbeek, geadjst door de vlinderwerkgroep Top van Limburg.

Sfeervol plaatje: nachtvlinders in Culemborg.

Nachtelijke avonturen

Dit jaar beleefde Nationale Nachtvlindernacht zijn vijfde editie. Vrijdagavond 28 augustus werden op een kleine honderd locaties nachtvlinders gelokt met licht en stroop. Het lijkt erop dat de zwarte-c-uil de huismoeder van 'haar' traditionele eerste plaats heeft verstoten: in de voorlopige top tien staat deze soort namelijk op de eerste plaats. Het weer was niet optimaal. De excursies die doorgingen kregen enige buien te verduren, maar op sommige locaties kwam de regen gelukkig pas laat en daar waren de vangsten redelijk tot goed. Vooral de stroop gaf leuke resultaten. Met behulp van een zaklamp werd geïnventariseerd welke soorten op de zoetigheid waren afgekomen. De zwarte-c-uil was het talrijkst op stroop aanwezig, maar ook de huismoeder, de piramidevlinder en de agaathvlinder lieten zich lokken. Andere bijzonderheden die tijdens de nachtvlindernacht werden gevonden, waren het karmozijnrood weeskind (omgeving Roermond) en het zwart weeskind (omgeving Gulpen). De zeldzame witte-l-uil werd relatief veel aangetroffen. Kijk voor meer resultaten op www.vlinderstichting/nachtvlindernacht.

National events for counting butterflies and moths

Butterfly and moth protection begins with knowledge of their distribution. Dutch Butterfly Conservation acquires this by running a monitoring scheme, and collecting butterfly and moth records. However, there are other ways of counting: in August, we had three big counting events in the Netherlands involving the general public. The first was the Garden Butterfly Count. This count has been held in Belgium since 2007, and we joined forces to organise our first one. 1300 people took part! The Butterfly Relay took place along het Pieterpad, a long-distance path running 480 kilometres from Maastricht in the south of the Netherlands to Groningen in the north. The path was divided into 92 segments. Those wishing to participate could choose which segment to count via a website designed for the event; all segments were counted. Nearly twice as many butterflies were counted as last year as the weather was much better. The National Moth Night was a success, in spite of poor weather. Moths attracted by syrup or light were counted in nearly a hundred locations. The idea behind these national counts is that people see how much fun it is to count and that they continue sending in their observations via the national website www.telmeel.nl (also in English).

Kars Velling

naam	Nederlandse naam	aantal
<i>Xestia c-nigrum</i>	zwarte c-uil	579
<i>Noctua pronuba</i>	huismoeder	143
<i>Xestia xanthographa</i>	vierkantvlekuil	142
<i>Amphipyra piramidea</i>	piramidevlinder	80
<i>Xestia baja</i>	bruine zwartstipuil	40
<i>Hypena proboscidalis</i>	bruine snuituil	38
<i>Ochropleura plecta</i>	haarbos	32
<i>Diachrysia chrysitis</i>	koperuil	36
<i>Mniotype satura</i>	roestuil	30
<i>Campaea margaritata</i>	appeltak	24

Aantal excursiepunten: 24

Voorlopige top tien Nationale Nachtvlindernacht 2009.

De zwarte-c-uil werd dit jaar het meest gezien tijdens de Nachtvlindernacht.

Kars Velling

Telmee!

Deze activiteiten gemist? Of de smaak van het vlinders tellen te pakken? U kunt uw vlinderwaarnemingen iedere dag doorgeven via de website www.telmeel.nl.

U klikt de locatie aan op een kaart en voert de datum en soortnaam in. Al uw waarnemingen komen dan direct bij De Vlinderstichting terecht. Naast vlinders kunt u hier ook al uw andere waarnemingen kwijt, zoals vogels, planten en zoogdieren. Een eenvoudige manier om de natuur een handje te helpen!

De zeldzame witte-l-uil werd relatief vaak gezien.